

27.

Starptautiskais
Garīgās mūzikas
festivāls

7. SEPTEMBRIS | 19.00

Rīgas Doms

GRUZIJAS VALSTS KORIS

Diriģents—Arčils Ušveridze (*Archil Ushveridze*, Gruzija)

Koncerta programma bagātīgi reprezentē gruzīnu kormūzikas tradīciju ceļu no senatnes līdz mūsdienām. Skarot nacionālo pareizticīgo dziedājumu krājumu, iepazīstinot ar gruzīnu profesionālās mūzikas pirmsākumiem un atspoguļojot daudzveidīgo 20. otrās puses un 21. gs. komponistu rakstības stilu, programma izgaismo vienojošu elementu – pazemīgu cieņu gruzīnu tautas dziesmu priekšā un to pastāvīgu klātesamību, spītējot laika ritējumam un mūzikas stilistikas attīstībai un mainībai. Gruzijas nacionālie polifonie dziedājumi ierakstīti UNESCO Nemateriālā kultūras mantojuma šedevru sarakstā 2001. gadā, kā arī Gruzijas Nemateriālā kultūras mantojuma reģistrā 2011. gadā.

PROGRAMMA

Gruzīnu pareizticīgo dziedājums

Zakarija PALIAŠVILI (*Zakaria Paliashvili*, 1871–1933)

THOU ART A VINEYARD (Tu esi vīna dārzs)

Vahtangs KAHIDZE (*Vakhtang Kakhidze*, 1959)

THOU ART A VINEYARD (Tu esi vīna dārzs)

Niko SULHANIŠVILI (*Niko Sulkhaniashvili*, 1871–1919)

Korālis

Nodars MAMISAŠVILI (*Nodar Mamisashvili*, 1930–2022)

PASSIONE

I un IV daļa

Solisti:

Shio Abrakhamia, Alexi Bluashvili

Merabs PARCHALADZE (*Merab Partskhaladze*, 1924–2008)

THE CROSS (Krusts)

Merabs GAGNIDZE (*Merab Gagnidze*, 1944)

VIDERUNT OMNES

Solisti:

Nina Amiranashvili, Edita Jikia,
Ekaterine Mazmishvili, Luka Tsiklauri,
Zurab Natrishvili

Jozefs KEČAKMADZE (*Josef Kechakmadze*, 1939–2013)

PATER NOSTER

Vahtangs KAHIDZE (*Vakhtang Kakhidze*, 1959)

VITA - divas daļas no kora svītas ar latīņu izteicieniem

II – *SIT TIBI TERRA LEVIS*

III – *ARS LONGA, VITA BREVIS*

Vahtangs KAHIDZE (*Vakhtang Kakhidze*, 1959)

Ziemassvētku dziesma

Solisti:

Ketevan Kartvelishvili, Anna Ustiashvili

Zakarija Paliašvili (*Zakaria Paliashvili*, 1871–1933) – komponists, diriģents un pasniedzējs, Gruzijas himnas mūzikas oriģināla autors un nacionālais lepnums – uzskatīts par gruzīnu klasiskās mūzikas tēvu. Viņa mūzika pazīstama ar savu eklektisko skanējumu – tajā saplūst gruzīnu tautas dziesmas un stāsti ar 19. gadsimta romantisma stilistiku. Trīs operu autors, devis lielu ieguldījumu tautas mūzikas izpētē un saglabāšanā, kā arī kormūzikas tradīciju izkopšanā, savācis un pierakstījis ap 300 gruzīnu tautas dziesmu. Paliašvili vārdā nosaukts operas nams Tbilisi un viņš ir apglabāts tā dārzā.

Niko Sulhanišvili (*Niko Sulkhanišvili*, 1871–1919) – komponists, etnogrāfs, dziedātājs, viens no gruzīnu profesionālās kormūzikas pamatlicējiem un pirmo paraugu autoriem šajā žanrā. Veicis tautas dziedājumu pierakstus folkloras ekspedīcijās Kahetijas reģionā.

Jozefs Kečakmadze (*Josef Kechakmadze*, 1939–2013) – komponists un kordiriģents. Par pamatu ņemot Z. Paliašvili oriģinālmūziku no operas “Abesaloms un Eterī”, radījis aranžējumu, kas 2004. kļuva par Gruzijas himnu “Tavisupleba” (“Brīvība”) ar Dāvida Magradzes vārdiem. Nozīmīgākais žanrs viņa daiļradē ir kormūzika – gan *a cappella* skaņdarbi un to cikli, gan vokāli simfoniskie darbi, kā literāro un muzikālo pamatu lielākoties veido folkloras un nacionālās vēstures avoti.

Merabs Parchaladze (*Merab Partskhaladze*, 1924–2008) – komponists ar oriģināli kolorītu melodisko rokrakstu gan vokālajā, gan instrumentālajā mūzikā. Ilgstoši darbojies arī kā redaktors mūzikas izdevniecībā un pazīstams ar sasniegumiem pedagoģiskajā darbā.

Vahtangs Kahidze (*Vakhtang Kakhidze*, 1959) – komponists un diriģents, Tbilisi Simfoniskā orķestra galvenais diriģents un sava tēva, diriģenta Džansuga Kahidzes vārdā nosauktā Tbilisi Mūzikas un mākslas centra mākslinieciskais vadītājs kopš 2002. gada. Kā komponists darbojas ļoti plašā žanru spektrā – raksta kormūziku, simfoniskos darbus, mūziku teātra izrādēm un kinofilmām, darbojas arī džeza un popmūzikas žanrā. Sadarbojas ar daudziem pasaulslaveniem skatuves māksliniekiem un kolektīviem, tostarp Gidonu Krēmeru un “Kremerata Baltica”.

Merabs Gagnidze (*Merab Gagnidze*, 1944) – komponists un pianists, bijis muzikālās daļas vadītājs Maskavas Bērnu teātrī. Ražīgs skaņradis plašā žanru lokā – vairāk kā 50 simfoniju un 20 klavierosnāšu autors, sarakstījis 4 operas (itāļu, angļu, krievu un gruzīnu valodās) un desmitiem darbu kamermūzikā un kormūzikā, kur bieži izmanto liturģiskos tekstus, tostarp komponējis visus četrus evaņģēlijus.

Nodars Mamisašvili (*Nodar Mamisashvili*, 1930–2022) – komponists, pedagogs, muzikologs un izgudrotājs. Līdzās simfoniju, koncertu, kordziesmu un to ciklu, vokāli simfonisko darbu, kamermūzikas un kino mūzikas radīšanai viņš ir pētījis Gruzijas baznīcas mūzikas harmoniju un pareizticīgo baznīcas zvanu īpašības, izveidojams unikālu 9 zvanu izvietojuma shēmu Tbilisi Svētās Trīsvienības katedrālē, vadoties pēc to akustiskās rezonanses īpašībām. Viņam ir izcili nopelni ne tikai kompozīcijas un mūzikas pētniecības laukā – kā ilggadējs profesors Tbilisi Valsts konservatorijā viņš ir izskolojis ne vienu vien Gruzijas jaunākās kompozīcijas skolas pārstāvi.

Arčils Ušveridze (*Archil Ushveridze*, 1973) – kordiriģents un profesors Tbilisi Valsts konservatorijā, Gruzijas Valsts kora galvenais diriģents kopš 2011. gada un viens no Tbilisi Starptautiskā kormūzikas festivāla dibinātājiem un mākslinieciskajiem vadītājiem. Kā ERASMUS programmas mācībspēks vadījis meistarklases dažādās mūzikas augstskolās Lībekā, Budapeštā un Tallinā. Papildus darbībai klasiskās mūzikas jomā viņa uzmanības lokā liela loma atvēlēta arī gruzīnu tautas mūzikai. Kopš 1995. gada Ušveridze ir zēnu folkloras kora “Bichebi” galvenais diriģents, kora repertuārā iekļaujot galvenokārt trīs balsīgu gruzīnu tautas mūziku no dažādiem Gruzijas reģioniem, kā arī nacionālos pareizticīgo dziedājumus. Vokāli simfoniskās mūzikas projektos regulāri sadarbojas ar Tbilisi Simfonisko orķestri, Gruzijas “Sinfonietta” un Gruzijas Valsts simfonisko orķestri.

Gruzijas Valsts koris ir vadošais gruzīnu bagātīgo kormūzikas tradīciju attīstītājs un popularizētājs. Dibināts 1947. gadā un cauri laikiem to ir vadījuši Giorgijs Hakhanašvili (*Giorgi Khakhanashvili*), Otars Taktakišvili (*Otar Taktakishvili*), Džansugs Kakhidze (*Djansug Kakhidze*), Gurams Bakradze (*Guram Bakradze*), Boriss Pevzners (*Boris Pevzner*), Givi Mundžišvili (*Givi Munjishvili*), kā arī Jānis Dūmiņš, kurš bijis arī Valsts Akadēmiskā kora "Latvija" mākslinieciskais vadītājs no 1953. līdz 1960. gadam. Pēdējos 13 gadus Gruzijas Valsts kora galvenais diriģents ir Arčils Ušveridze, repertuāram izvēloties plašu *a cappella* un vokāli simfoniskā žanra skaņdarbu spektru no baroka līdz pat modernismam, kā arī veicinot Gruzijas profesionālās kormūzikas jaunradi – to pasūtinot un pirmatskaņojot. Koris regulāri piedalās dažādos starptautiskos festivālos, piemēram, Tbilisi Starptautiskajā kormūzikas festivālā, Starptautiskajā mūzikas festivālā "Autumn Tbilisi" u.c., savukārt regulāra sadarbība ar Tbilisi Simfonisko orķestri dod iespēju korim pievērsties vokāli simfoniskajam repertuāram un iestudēt pat dažādu operu koncertversijas.

Beidzamā laika ievērojamākais notikums Gruzijas Valsts korim bijusi dalība festivālā "Europalia Georgia" pērn Beļģijā. Kopā ar Tbilisi simfonisko orķestri un solistiem viņi atskaņoja Vahtanga Kahidzes (*Vakhtang Kakhidze*) Rekvīemu uz Karalienes Elizabetes zāles skatuves Antverpenē paša autora vadībā, gūstot ievērojamus panākumus un plašu rezonansi.

Tekstu sagatavoja Elina Selga

Koncertu atbalsta:

Valsts Akadēmiskais koris LATVIJA
www.sgmf.lv | www.koris.lv

 [StateChoirLATVIJA](https://www.facebook.com/StateChoirLATVIJA) [StateChoirLATVIJA](https://www.instagram.com/StateChoirLATVIJA) info@koris.lv